

Håndverkertjenester – Fredrikstad kommune

Fredrikstad kommune har med bistand fra Viken- og Klima Østfold-prosjektet Klimarådgivning i anskaffelser gjennomført anskaffelsesprosess for rammeavtaler på håndverkertjenester; tømrer, elektro, rørlegger, maler, og murer. Det ble satt minimumskrav til at deler av leveransen skulle gjennomføres med kjøretøy som går på elektrisitet, hydrogen eller biogass 3 år inn i kontrakten. Videre ble tildelingskriterier benyttet for å premiere meroppfyllelse i av kravet og raskere innfasing.

Dette dokumentet beskriver hvordan prosessen ble gjennomført, men formål å inspirere og veilede kommune som skal gjennomføre tilsvarende anskaffelser av håndverkertjenester.

Innhold

1.0 Bakgrunn.....	2
2.0 Forarbeid	2
3.0 Anskaffelse.....	2
4.0 Resultat.....	3
5.0 Klimatips til anskaffelser håndverkertjenester.....	4

Publisert 16.12.2021

1.0 Bakgrunn

Fredrikstad kommune hadde rammeavtaler innen tømmer, elektro, rørlegger, maler og murer som skulle fornyes, med flere leverandører per kategori. Inngåelse av nye parallelle rammeavtaler ble gjennomført som én prosess. På tidligere rammeavtaler var det mange små og mellomstore lokale bedrifter og på de nye rammeavtalene ville det bli totalt 13 leverandører. Totalverdi for rammeavtalen er ca. 50 millioner per år og varighet på 4 år inkludert opsjoner.

Avtalen genererer betydelig mengder transport, og kommunen ønsket å bruke sin innkjøpsmakt til å stimulere til en overgang til fossilfrie varebiler på elektrisitet, hydrogen eller biogass i leverandørmarkedet.

2.0 Forarbeid

For å kunne sette konkrete, ambisiøse og samtidig realistiske klimakrav og -kriterier ble det gjennomført en markedsdialog med utvalgte leverandører. De fikk spørsmål om hvor mange og andel av kjøretøyparken deres som går på elektrisitet, hydrogen og biogass i dag. I tillegg ble de spurt om hvilke planer de har for utskiftning til slike kjøretøy i tiden som kommer og i hvilken grad de ville kunne benytte slike kjøretøy i en ny rammeavtale. Til slutt ble de også spurt om de ville kunne gjennomføre minst halvparten av oppdragene etter 3 år med slike kjøretøy.

Tilbakemeldingene var mange av leverandørene er godt i gang med å fase inn elektriske varebiler og at det begynner å bli et modent marked. Flere har også planer om utskiftning i tiden fremover. De aller fleste leverandørene ga også tilbakemelding om at de ville kunne gjennomføre minst halvparten av oppdragene etter 3 år med slike kjøretøy.

3.0 Anskaffelse

Med basis i tilbakemelding fra markedsdialogen ble klimakrav og -kriterier utformet. Det ble vurdert at kjøretøy på elektrisitet, hydrogen og biogass ikke var modent nok til å kunne sette det som et absolutt minimumskrav fra dag én ettersom kommunen skulle inngå rammeavtaler med totalt 13 leverandører.

Derfor ble det satt et minimumskrav til at minst 50% av hovedkjøretøyene som blir benyttet i det siste kontraktsåret (fra august 2024) skal gå på elektrisitet, hydrogen eller biogass. Med hovedkjøretøy menes kjøretøyene som benyttes fast i avtaleperioden for oppdragsgiver

Videre ble det benyttet et tildelingskriterium hvor tilbyderne måtte oppgi drivstofftype på kjøretøyene som skulle benyttes ved 4 ulike tidspunkter i kontrakten:

- 01.08.2021
- 01.02.2022
- 01.08.2023
- 01.08.2024

En drivstoffmatrise som beskrev og forpliktet kjøretøyparken ved disse 4 tidspunktene skulle fylles ut. Klimavennlige kjøretøy på elektrisitet, hydrogen og biogass som tas i bruk tidlig i avtaleperioden ga mer poeng enn kjøretøy som tas i bruk sent i perioden.

Motorteknologi	Drivstoff	Poeng 0-10	Tilbyder skal angi antall kjøretøy som vil bli gjort med denne type drivstoff
Gasmotor Euro 6/VI	Naturgass	0	
Konvensjonelle biodrivstoff			
Konvensjonelle biodrivstoff (1. generasjon) fremstilles av råstoff som også kan brukes til å produsere mat eller dyrefôr (landbruksvekster).			
Dieselmotor Euro 6(VI) / tilpasset ED 95	HVO 100, B100, ED 95 bioetanol	0	
Avansert biodrivstoff			
Avansert biodrivstoff (2. generasjon) framstilles av rester og avfall, fra næringsmiddelindustri, landbruk eller skogbruk. Slike avanserte biodrivstoff har lavere risiko for indirekte arealbruksendringer.			
Dieselmotor Euro 6(VI) / tilpasset ED 95	HVO 100, B 100, ED 95 Bioetanol*	0	
Gasmotor Euro Euro 6/VI	Biogass (avansert)	10	
Nullutslippsteknologi			
Batterielektrisk	Hydrogen	10	
	Elektrisitet	10	

Oppdaterte skjemaer som kan benyttes i tilsvarende anskaffelser finnes på klimaradgivning.no

Det ble også satt krav om at leverandørene uoppfordret skal levere statistikk årlig på kjøretøy i kontrakten for å følge opp at forpliktelsene i tilbudene faktisk blir gjennomført. I tillegg vil kommunen gjennomføre stikkprøver. Fra i anbudsdokumentene:

Rapportering av kjøretøy

Leverandøren skal uoppfordret levere statistikk på kjøretøy til oppdragsgiver i august hvert år.

Rapportene skal leveres i Excel-format og minimum inneholde følgende informasjon:

- Fra og med august foregående år til rapporteringstidspunkt:
Detaljert liste over alle hovedkjøretøy (Merke, modell, regnr, drivstofftype, biltype) som har blitt benyttet i kontrakten og i hvilket omfang de har blitt brukt. Det skal komme tydelig fram i statistikken om tilbyder har innfridd opptrappingsplanen for bruk av kjøretøy på ulikt typer drivstoff levert inn under tildelingskriteriet «miljø og klima». Dersom leverandør ikke oppfylder opptrappingsplanen levert i tilbudet vil de anses som mislighold av avtalen.
- Forpliktende kjøretøypark fra nå og frem til neste rapporteringstidspunkt:
Detaljert liste over alle hovedkjøretøy (Merke, modell, regnr, drivstofftype, biltype) som skal benyttes i kommende periode frem til neste rapporteringstidspunkt. Oppgitt oversikt over hovedkjøretøy skal være i henhold til inngitt tilbud for den nye perioden. Kjøretøyene skal ikke være med dårligere miljømessige egenskaper enn det som er oppgitt i tilbudet.

Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å be om hyppigere rapportering.

4.0 Resultat

Kommunen mottok total 23 tilbud. 10 av 13 leverandører som det inngikk kontrakt med forpliktet seg til å kun benytte elektriske kjøretøy gjennom hele kontraktsperioden. De 3 resterende leverandørene har forpliktet seg til en innfasing av elektriske kjøretøy underveis i avtaleperioden.

Én av leverandørene som har kun benytter elbiler gjennom hele avtaleperioden er Norén Maler og byggtapetserfirma AS. På Klima Østfolds facebook-side kan du høre hva de sier om anbudet og fokuset på fossilfrie kjøretøy (klikk [her](#))

5.0 Klimatips til anskaffelser håndverkertjenester

Under er det listet noen tips for å få til klimavennlig transport i anskaffelse av håndverkertjenester.

- Gå i dialog med aktuelle tilbydere om muligheter og barrierer for å benytte kjøretøy på elektrisitet, hydrogen eller biogass i kontrakten og evt. andre temaer i forkant av kunngjøring. Tilbakemeldingene vil muliggjøre og stille konkrete, ambisiøse og realistiske krav og kriterier. Tips om spørsmål til markedsdialog og gjennomføring finnes på klimaradgivning.no.
- I modne leverandørmarkedet kan det stilles krav til bruk av kjøretøy på elektrisitet, hydrogen og biogass. I mindre modne markeder anbefales det å benytte tildelingskriterium. Standard krav- og kriterieformuleringer, samt tilhørende veiledning om hvordan bruke disse, finnes på klimaradgivning.no